

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ**  
**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕННОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

УТВЪРЖДА.

ДИРЕКТОР

ИНЖ. НЕЛИ

Заличено обстоятелство  
по ЗЗД

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА**  
**УЧИЛИЩЕ**

**УЧЕБНА 2026 / 2027 ГОДИНА**

**ВЪВЕДЕНИЕ**

Програмата за намаляване дела на ранно напускане на Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост град Добрич е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, с Решение №373 на Министерски съвет от 05.07 2017 година, относно „Създаване на Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“ и е съобразена с целите в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира ключови мерки в политиката за превенция, интервенция и компенсирание на отпадането и на преждевременното напускане на училище.

Програмата конкретизира конкретните мерки и участието на училището според „Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.“ Програмата е съобразена и с целите на Програмата, разработена от РУО – Добрич и определените приоритети на областно ниво. Програмата е разработена на основата на проекта на Министерството на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система.

Програмата представлява:

- SWOT анализ – определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в на

# ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост гр. Добрич и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище.

- Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване на мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование – използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване на квалификацията на учителите, превръщането на училището в желана територия – подобряване на материално-техническата база, включване на учениците в извънкласни форми, проекти, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и План за квалификация на педагогическите кадри.
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране на ползите от образованието.
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

## **АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО**

Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост гр. Добрич е гимназия с дългогодишна история и традиции в обучението на ученици. В гимназията се обучават ученици от различни етноси – българи, турци, роми, българомохамедани, разпределени в 10 паралелки дневна форма на обучение. Училището разполага с отлична материално - техническа база, квалифицирани кадри, доказали своя професионализъм през годините. Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост се е наложила в образователното поле и чрез многобройните си участия в национални програми и проекти.

## **ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ:**

- **ИКОНОМИЧЕСКИ ПРИЧИНИ** – безработицата, ниските доходи, понижен жизнен стандарт и бедността поставят много от децата и учениците в условия, водещи до риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономическите затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.
- **СОЦИАЛНИ ПРИЧИНИ** – родителската незаинтересованост, противоречия в семейството и околната среда, конфликти, напрежение и кризи в семейството, негативно въздействие на домашната среда върху учениците, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и

# ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ

## И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил“ № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане на правото на избор на децата, налагането на строги наказания са едни от най-често срещаните причини, водещи до преждевременно напускане на училище.

- **ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРИЧИНИ** – Тези причини обхващат голям кръг проблеми-трудности в усвояването на учебното съдържание. Образователните причини са свързани със създадените навици за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, а също така и качеството на учебниците. Големият брой отсъствия, липсата на достатъчно ефективна система за контрол върху начина на воденето и отчитането им.
- **ЕТНОКУЛТУРНИ ПРИЧИНИ** – Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфични етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно-групови норми и натискът по етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи, предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище – отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липса на мотивация на родителите за получаване на образование от децата им, сключването на ранни бракове и други.
- **ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПРИЧИНИ** – недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.
- **ПРИЧИНИ СВЪРЗАНИ СЪС ЗДРАВНИЯ СТАТУС** – В контекстът на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специфични образователни потребности в общообразователните училища. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

За преодоляване на възникнали проблеми, гимназията осъществява гъвкава и ефективна политика с цел разгръщане на личния потенциал на всяко дете съобразно неговите нужди, потребности и интереси. Предвидени са дейности за разнообразяване и подобряване на методите, похватите и средствата за работа – традиционни и иновативни, като обогатяване на инструментариума за работа с учениците, стимулиране и оценка на напредъка на ученика в учебно-възпитателния процес, участие на ученици и техните родители от различни етноси в училищни и извънучилищни дейности.

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ**  
**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

През изминалите години се наблюдава увеличаване процента на учениците, заминали за чужбина, поради социални причини – заминаване на цялото семейство поради безработица и ниски доходи. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсва механизъм за обмен на данни и проследяване, каква част от учениците продължават обучението си в чужбина.

Най-голяма в процентно отношение е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Тези причини обхващат широк кръг от проблеми – родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на семейната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции, ниска мотивация за учене. В това отношение ПГ по ТОЛП прилага различни мерки – системни разговори с родителите и учениците, организиране на извънкласни и извънучилищни дейности по програми и проекти, провеждане на ефективни консултации по различните учебни предмети, организиране на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност, провеждане на консултации с педагогическия съветник, картотекиране на проблемни ученици, дейности по кариерно ориентиране, работа на членовете на Обществения съвет с институциите.

### **ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА**

1. Включване на училището в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.
2. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на ученици от идентифицираните рискови групи в гимназията.

### **ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА**

| Мерки за реализиране на политиките                                                                                                                                              | Отговорник | Срок на изпълнение              | Индикатори                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------------------------|------------------------------------------|
| <b>Мерки за обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст</b>                                                                      |            |                                 |                                          |
| <b>1. Включване на училището в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.</b> |            |                                 |                                          |
| 1.1. Възлагане включването на педагогически специалисти в „екипите за обхват“ и осигуряване на участието на включените лица                                                     | Директор   | септември 2026 г. - юни 2027 г. | Брой специалисти<br>Брой участия в екипи |

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ,ОБСЛУЖВАНЕ**

**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: info-800328@edu.mon.bg

|                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                |                                                               |                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------|
| 1.2. Съдействие – технически, административно и организационно на екипа за обхват, чийто район на обхват попада училището                                                                                                                                        | Директор                                       | септември 2026 г. – юни 2027 г.                               | Брой оказани съдействия    |
| 1.3 Изготвяне на предложения до Дирекция „Социално подпомагане“ при установена нужда за предоставяне на помощ в натура на ученик, като се предлага вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на ученика                                             | ЗДУПД,ЗДУД, Участници в екипа                  | септември 2026 г. – юни 2027 г.                               | Брой изготвени предложения |
| 1.4 Ежемесечно до 15-то число информирание на кмета на общината за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа, по неуважителни причини с цел налагане на наказание на родителите по реда на чл. 347 от ЗПУО | Директор<br>Класни ръководители, пед. съветник | септември 2026 г. – юни 2027 г. до 15-то число на всеки месец | Брой информации            |
| 1.5 Организация на изпълнението на дейностите от Механизма на ниво училище                                                                                                                                                                                       | Директор                                       | септември 2026 г. – юни 2027 г.                               | Брой дейности              |
| 1.6 Предоставяне необходимата информация на Началника на РУО за функционирането на Механизма                                                                                                                                                                     | Директор<br>Член екип                          | септември 2026 г. – юни 2027 г.                               | Брой информации            |
| 1.7 Въвеждане в информационната система за предучилищно и училищно образование информация за записаните в училище ученици                                                                                                                                        | ЗДУД, ЗДУПД                                    | септември 2026 г. – юни 2027 г.                               | Брой записани ученици      |
| <b>Мерки за превенция на преждевременното напускане на училище то</b>                                                                                                                                                                                            |                                                |                                                               |                            |
| <b>1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление</b>                                                                                                                                               |                                                |                                                               |                            |

**1.1 Разработване и изпълнение на политики в училището**

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ**

**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

|                                                                                                                                                                                                                                                               |                               |                                 |                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------|
| 1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците / ежемесечни справки, писма/                                                                                                                           | Директор ЗДУД, ЗДУПД          | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой отсъствия<br>Брой преместени/напуснали ученици |
| 1.1.2 Планиране и осъществяване контрол за редовното вписване на отсъствията в ЗДУД и подаване на данните за движение то на учениците                                                                                                                         | Директор ЗДУД, ЗДУПД          | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой извършени проверки                             |
| 1.1.3 Планиране и осъществяване на контрола върху спазването на задълженията на класните ръководители и оценяване на рисковите фактори за отпадане на учениците – ученици с лоша дисциплина, слаб успех, отсъствия, набелязани мерки от класните ръководители | Директор , ЗДУД,              | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой извършени проверки<br>Брой и проверени лица    |
| 1.1.4 Изготвяне на регистър на учениците, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях                                                                                                                                                                      | Кл. ръководители              | 30.11. 2026 г.                  | Изготвен регистър<br>Изготвени индивидуални карти   |
| 1.1.5 Работа по национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици                                                                                                                           | Директор<br>Кл. р-ли,         | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой програми/проекти                               |
| 1.1.6 Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности – групи по интереси , екскурзии                                                                                                                                                                    | Ръководители групи            | октомври 2026 г. – юни 2027г.   | Брой групи /<br>Обхванати ученици                   |
| 1.1.7 Популяризиране на професионалното образование с цел повишаване на атрактивността му                                                                                                                                                                     | Учители по специални предмети | октомври 2026 г. – юни 2027 г.  | Брой обхванати ученици                              |
| <b>2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище</b>                                                                                     |                               |                                 |                                                     |

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ**

**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

|                                                                                                                                                     |                                 |                                                     |                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| 2.1 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище | Директор                        | юни 2027 г.                                         | Брой обучени специалисти                                      |
| 2.2 Повишаване на атрактивността на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, визуализация и практическа насоченост         | Учители                         | септември 2026 г. – юни 2027 г.                     | Брой извършени проверки<br>Брой открити уроци                 |
| 2.3 Осигуряване на ефективна комуникация за навременна идентификация и разрешаване на възникнали проблеми.                                          | Кл. р-ли,<br>Психолог           | септември 2026 г. – юни 2027 г.                     | Брой проблемни ситуации<br>Брой уведомления<br>Брой помощници |
| Назначаване на помощник на учителя при идентифицирана необходимост                                                                                  |                                 |                                                     |                                                               |
| 2.4 Анализ на резултатите от обучението по отделните специалности и учебни предмети                                                                 | ЗДУД, ЗДУПД                     | юли 2027 г.                                         | Резултати от анализи                                          |
| 2.5 Анализ на движението на учениците и причини за напускането им                                                                                   | ЗДУД, ЗДУПД                     | юли 2027 г.                                         | Брой напуснали ученици<br>Резултати от анализ                 |
| <b>Политики за интервенция на преждевременното напускане на училище</b>                                                                             |                                 |                                                     |                                                               |
| <b>1. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността</b>                                                                      |                                 |                                                     |                                                               |
| 1.1 Включване на родителската общност, повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство                                        | Директор                        | октомври 2026 г. - юни 2027 г.                      | Брой инициативи                                               |
| 1.2 Разчупване на стереотипа на провеждане на родителски срещи чрез презентации и други                                                             | Директор<br>Класни ръководители | октомври 2026 г.<br>февруари 2027 г.<br>май 2027 г. | Брой срещи                                                    |

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ, ОБСЛУЖВАНЕ**  
**И ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ**

гр. Добрич, ул. „Поп Богомил” № 1, тел./факс 602 197

e-mail: [info-800328@edu.mon.bg](mailto:info-800328@edu.mon.bg)

|                                                                                                                                                      |                                                                        |                                 |                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 1.3 Сътрудничество с различни организации – Социално подпомагане, Закрила на детето ДПС и др.                                                        | Директор<br>Класни ръководители<br>Педагогически съветник              | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой подадени информации |
| 1.4 Кариерно ориентиране и консултиране в различни възрастови категории за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация | Педагогически съветник<br>Учители<br>специалисти<br>Външни консултанти | септември 2026 г. – юни 2027 г. | Брой срещи               |
| <b>2 Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество</b>                                                                                       |                                                                        |                                 |                          |
| 2.1 Планиране на дейности в плана на класните ръководители, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране           | Класни ръководители                                                    | 30.09.2026 г.                   | Брой планирани дейности  |
| 2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от агресия                                                                                          | Класни ръководители                                                    | септември 2026 г. - юни 2027 г. | Брой инициативи          |
| <b>3. Политики за компенсиране на ефекта преждевременно напускане на училище</b>                                                                     |                                                                        |                                 |                          |
| 1. Отчет на дейностите и мерките по програмата                                                                                                       | Директор                                                               | февруари 2027 г.<br>юли 2027 г. | Брой отчети              |